

DRETS

SÍNDIC

EL DEFENSOR
DE LES
PERSONES

BUTLLETÍ DEL SÍNDIC DE GREUGES DE CATALUNYA ■ NÚMERO 20 ■ NOVEMBRE DE 2007

Informe extraordinari:
L'escolarització
de 0 a 3 anys a Catalunya

Jornades de Coordinació dels defensors
del poble de l'Estat espanyol a Barcelona

Qualitat

El Síndic de Greuges i la resta de defensors es dediquen a la defensa dels drets i la supervisió de l'administració. El fet de supervisar i fer suggeriments i recomanacions no eximeix que el mateix Síndic pugui cometre errors o no ser prou diligent. És aquella pregunta que sovint es fa als responsables de la institució: qui controla el Síndic?

L'any passat, el Síndic ja va incloure en el seu informe una referència als processos de mala administració que es poden donar també a la institució. S'afirmava també el compromís d'anar millorant la qualitat dels serveis del Síndic amb més mecanismes de control i qualitat que haurien d'incidir, entre altres aspectes, en l'accessibilitat dels ciutadans o escurçar el temps de tramitació de les queixes sense baixar el nivell de qualitat de la feina.

En aquesta línia de millorar la qualitat i replantejar objectius i reptes s'han d'emmarcar les XXII Jornades de Coordinació de Defensors de l'Estat espanyol que es van fer a Barcelona els dies 22, 23 i 24 d'octubre sota el títol "Les defensories i la seva utilitat". Els dotze defensors autonòmics i el Defensor del Poble van posar sobre la taula el seu treball, van escoltar suggeriments i van rebre crítiques de professors universitaris, representants d'ONG i escriptors.

En les conclusions de les jornades, les defensories han pres bona nota dels suggeriments rebuts i s'han compromès, entre altres coses, a introduir indicadors que permetin avaluar les relacions de les institucions amb el teixit social, simplificar i agilitar la tramitació dels expedients, difondre les administracions no col·laboradores o incrementar les tasques de seguiment per comprovar el compliment per part de les administracions dels suggeriments fets.

El Síndic de Greuges de Catalunya té la missió de garantir el dret de totes les persones a una bona administració. Amb independència i objectivitat, atén les queixes i les consultes de qualsevol persona o col·lectiu, i fa recomanacions a les administracions i les empreses de serveis d'interès públic, quan aquestes vulneren drets i llibertats.

Estudi comparatiu dels sistemes penitenciaris europeus i català

El 13 de novembre passat, el síndic Rafael Ribó, acompanyat pel director de Seguretat Pública i Relacions Socials Ignasi Garcia Clavel, van lliurar al president del Parlament, Ernest Benach, l'informe extraordinari "Estudi comparatiu dels sistemes penitenciaris europeus i català".

Durant els darrers anys Catalunya i Espanya han arribat a tenir la taxa penitenciària més elevada de tota la seva història (132 i 146 presos, respectivament, per cada 100.000 habitants el 2007.) Aquesta elevada població penitenciària ha provocat alhora que Espanya i Catalunya tinguin altes mitjanes d'ocupació dels centres, amb 113 i 114 interns per cada 100 places.

Aquest augment de la població penitenciària no és en absolut resultat de cap increment notable de la delinqüència, sinó de l'enduriment general del sistema jurídic penal que fa augmentar la durada de l'estada a la presó.

Davant d'aquesta realitat, el Síndic es conscient que els problemes no es resolen únicament mitjançant

noves infraestructures penitenciaris, sinó amb reformes legislatives profundes que potenciïn alternatives clares i eficaces a l'ús de la pena de presó i dotant els centres dels recursos personals necessaris que els permetin complir el objectius constitucionals de reeducació i reinserció social.

A més de l'anàlisi comparatiu de diversos sistemes penitenciaris que poden ser un bon referent pel sistema català, l'estudi recull també les queixes tractades pel Síndic. En aquest àmbit, fa un anàlisi exhaustiu del sistema a partir del contingut d'aquestes queixes i acaba, com és habitual, amb un seguit de propostes i suggeriments.

Entre les quals, destaquem la proposta d'un model de presó petit ubicat en zones no llunyanes dels nuclis de població que facilitin el desplaçament dels interns i les seves famílies en el procés de retorn a la vida social. També es proposa una legislació penal "raonable" no basada i reformada continuament a partir de l'alarmisme que suscita

cada episodi greu de delinqüència. Altres suggeriments són potenciar l'aplicació de les mesures alternatives, apostar per polítiques socials i dotar amb els mitjans necessaris per permetre als condemnats començar a complir la mesura imposada.

El Síndic també recomana establir com a regla general l'accés a la llibertat condicional quan es compleixin les 2/3 parts de la condemna, així com potenciar mesures de suspensió i substitució de penes, i, davant l'increment del nombre de queixes d'interns per presumptes maltractaments, dotar els centres amb els elements tècnics necessaris per instal·lar càmeres de videovigilància més enllà de les zones de pas, com ara els mòduls d'ingressos, de sancionats, de règim tancat i de salut mental.

Podeu consultar l'informe complet al lloc web del Síndic: www.sindic.cat a l'apartat d'Informes i documents.

© Síndic

Neix el Consell Assessor Jove del Síndic

El Síndic té un nou òrgan assessor per donar veu als joves. Setze nois i noies de 14 i 15 anys provinents de vuit escoles de Catalunya, concretament de Reus, Terrassa, Cervera i Barcelona, es trobaran a la seu del Síndic periòdicament per debatre i donar la seva opinió sobre problemàtiques en les quals el Síndic ja està treballant. L'objectiu és incorporar la perspectiva dels adolescents en l'orientació de les actuacions que duu a terme la institució.

Els continguts tractats i les conclusions consensuades per tots ells es tindran en compte en les resolucions i en els informes extraordinaris que desenvolupa el Síndic en l'àmbit de la infància i la joventut. La primera reunió del Consell Assessor es va fer el 17 d'octubre passat. En aquesta primera trobada, i amb caràcter excepcional, hi van assistir també els professors i els pares i mares dels joves que integren el consell.

Butlletí Drets. Número 20
 Coordinació i Redacció: Àrea de Comunicació
 Maquetació: La Factoria dels Anuncis
 Foto portada: Tomàs Abella
 (Escola bressol Llar d'Infants, Barcelona)
 Impressió: Gràfiques Hostench
 Dipòsit legal: B-52801-2005

Edita: Síndic de Greuges de Catalunya
 C/ Josep Anselm Clavé, 31 - 08002 Barcelona
 Tel.: 900 124 124 Fax 933 013 187
www.sindic.cat
 Correu electrònic: sindic@sindic.cat

© Tomàs Abella

Recomanació perquè els gossos d'assistència puguin accedir al transport públic

El Síndic ha recomanat a l'Entitat Metropolitana del Transport de Barcelona i al Departament d'Acció Social i Ciutadania canvis normatius i legislatius per tal de permetre l'accés als vehicles de transport públic als gossos d'assistència que acompanyen les persones amb discapacitats no visuals.

Els reglaments i la normativa actual només preveuen l'accés als autobusos dels gossos pigalls que acompanyen les persones cegues.

El Síndic ha recordat que diferents comunitats autònomes com ara Castella i Lleó, Galícia, el País Basc i la Comunitat Valenciana ja preveuen, en les seves respectives legislacions, l'entrada dels gossos de companyia als autobusos.

Una proposició de llei presentada al Parlament de Catalunya en aquest sentit va ser rebutjada l'abril de 2007. Amb l'objectiu d'aconseguir la integració social de les persones amb discapacitat per tal que puguin gaudir

dir dels mateixos drets que la resta de ciutadans, el Síndic recomana canvis a la normativa de l'EMT i a la legislació catalana per tal de permetre l'accés als vehicles de transport públic als gossos de companyia, degudament identificats, perquè puguin acompanyar les persones amb discapacitat.

Mes informació a www.sindic.cat, a l'apartat de Notícies

El Síndic demana que es concretin les indemnitzacions i compensacions pels afectats pel caos ferroviari

Davant les nombroses queixes rebudes i de la confirmació que la xarxa ferroviària no restarà la totalitat dels seus serveis fins a finals de mes, el Síndic ha suggerit que es busquin formes de rescabament d'aquells perjudicats que comporta la supressió de línies ferroviàries a la zona sud de Barcelona.

Aquest suggeriment inclou tant els afectats per la supressió de les línies C2, C7 i C10 de rodalies com a l'afectació dels trens de mitja i llarg recorregut provinents de la zona costanera al sud de Barcelona.

El Defensor de les persones proposa

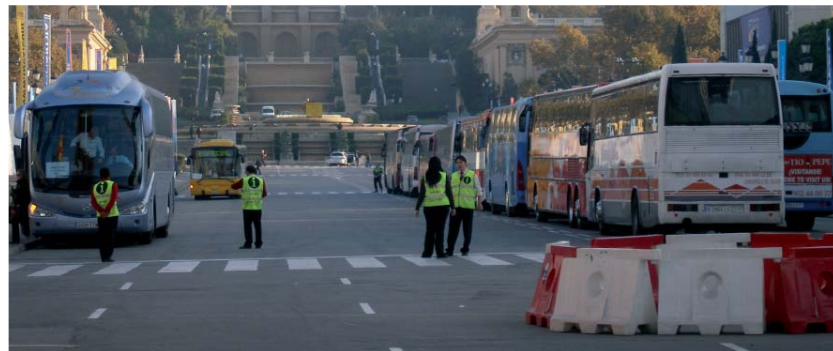
la creació d'un espai on hi participin les entitats socials, conjuntament amb les empreses causants del problema i les institucions públiques, perquè concretin l'abast de les indemnitzacions i compensacions imprescindibles per recuperar la confiança dels usuaris.

El Síndic suggereix també una explicació pública, i transparent, raonada i documentada del conjunt d'actuacions o no actuacions, errades, mancances en les previsions, déficits en la construcció i tot allò que hagi incidit en el trasbals ocasionat a milers

de ciutadans des ja fa molts mesos i que estant portant a conculcar drets elementals de tots els afectats.

Aquesta explicació, segons el Síndic, hauria de deixar clar que s'és conscient dels perjudicats causats a centenars de milers de persones, per un déficit de funcionament d'un servei públic directament imputable a qui el gestiona.

Els suggeriments del Síndic han estat adreçats a Renfe i s'ha notificat a Adif, el departament de Política Territorial i Obres Públiques i al Defensor del Poble.

L'escolarització de 0 a 3 anys a Catalunya

La importància de la inversió en la primera infància

En els darrers temps, l'escolarització dels infants menors de tres anys ha esdevingut un àmbit d'una especial rellevància social i política. L'augment de la taxa d'activitat femenina, el decrem de les taxes de natalitat, l'expansió dels processos i els drets educatius de la població, l'afebliment de les xarxes informals de cura a la infància o la prevalença de les desigualtats socials en el sistema educatiu, entre altres, són factors que han comportat un increment important, tant de la demanda per part de les famílies com de la prioritació política per part dels poders públics sobre la creació d'oferta. Malgrat aquests esforços d'ordenació, val a dir que el desenvolupament de l'oferta s'ha produït d'un temps ençà en un context de déficits importants tant de places com de planificació educativa. Aquests déficits, accentuats per l'augment de la demanda, han anat afavorint l'emergència de desajustos i mancances a l'en-

torn de la xarxa d'escoles bressol i llars d'infants a Catalunya.

Educar 'com més aviat millor' ha esdevingut una de les prioritats presents en les recomanacions d'organismes internacionals com l'OCDE o la UNESCO. L'OCDE, per exemple, ha fet recomanacions als països membres sobre la importància d'invertir en serveis d'atenció a la primera infància, i de garantir la qualitat d'aquests serveis com a mecanismes per reforçar els fonaments de l'aprenentatge permanent al llarg de la vida dels infants i per satisfer les necessitats socials de les famílies. En les polítiques de desenvolupament, tant dels països avançats com dels més endarrerits, la provisió de serveis d'educació i cura de la primera infància ha esdevingut un àmbit que es considera clau per assegurar les oportunitats socials i laborals de la ciutadania.

La distribució de l'oferta: les desigualtats territorials

La manca de previsió i de planificació de l'oferta ha generat importants desigualtats territorials a Catalunya, amb comarques ben proveïdes de places de zero a dos anys i comarques amb poques oportunitats d'escolarització per als infants que hi resideixen.

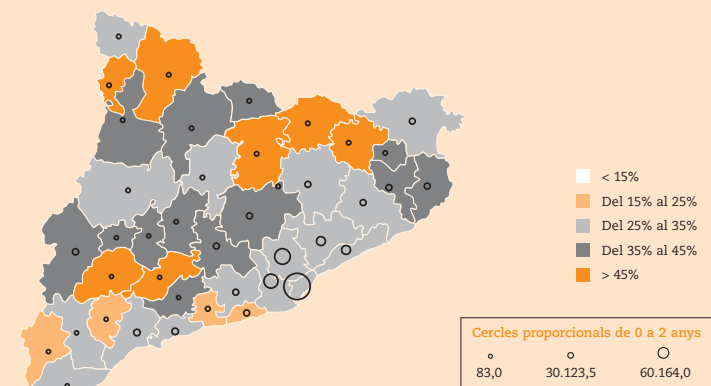
Aquestes desigualtats territorials permeten identificar diferents grups de comarques que mostren patrons d'escolarització més o menys homogenis. D'una banda, hi ha un primer grup, constituït principalment per comarques que assoleixen taxes d'escolarització infantil relativament altes, properes al 50%, amb un volum reduït de demanda. Són comarques rurals, moltes ubicades en la zona pirinenca del país (com la Garrotxa, el Ripollès, el Berguedà, l'Alta Ribagorça i el Pallars Sobirà, a més de les Garrigues i la Conca de Barberà) que es caracteritzen per ser territoris poc poblats, relativament envellits, no especialment dinàmics des del punt de vista demogràfic i econòmic.

De l'altra, hi ha un segon grup, oposat a l'anterior, que està format per les comarques amb taxes d'escolarització mitjanes o relativament baixes, properes o inferiors a la mitjana catalana

(31%) que presenten volums elevats de demanda potencial. Són comarques urbanes, especialment situades a l'Àrea Metropolitana de Barcelona i al Camp de Tarragona dinàmiques des del punt de vista demogràfic i econòmic, que troben dificultats per estructurar una xarxa de serveis que doni cobertura al conjunt de la demanda real. Aquí cal destacar el Garraf i el Baix Penedès, que són unes de les comarques catalanes amb la taxa d'escolarització més baixa.

Finalment, hi ha un tercer grup, que està representat per comarques amb baixos nivells de demanda potencial i que, malgrat tot, presenten taxes d'escolarització clarament per sota de la mitjana de Catalunya (amb percentatges inferiors al 25%). Són comarques eminentment rurals, sobretot ubicades a les Terres de l'Ebre, però també en altres zones del país (com l'Alt Empordà, Osona, la Selva, la Noguera o el Solsonès), demogràficament no gaire poblades, en què l'oferta és escassa, tant en valors absoluts com en valors relatius. En aquest grup s'hi troben les comarques amb més déficits relatius d'escolarització, com ara el Montsià, el Priorat o la Terra Alta.

Mapa 1. Taxa d'escolarització i nombre d'infants de 0 a 2 anys per comarques a Catalunya 2005-2006

Font: elaboració pròpia a partir de dades del Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya i del padró municipal d'habitants.

L'accés a l'oferta: les desigualtats socials

Hi ha notables desigualtats en l'accés a l'escolarització dels infants de zero a dos anys: els fills de directius i tècnics qualificats (categoritzats com a classes mitjanes professionals), els de progenitors amb nivell d'estudis superiors, estan més escolaritzats en aquestes edats que els fills de treballadors no qualificats (categoritzats com a classes treballadores), o els de progenitors amb nivell d'estudis primaris o inferior. Aquestes desigualtats s'expliquen per múltiples

causes. Algunes són de caràcter socioeconòmic, i remeten principalment als costos d'accés de l'oferta, i també a les condicions d'ocupació dels progenitors. Els ingressos familiars, especialment de les classes treballadores, no sempre són suficients per poder cobrir la despesa que suposa l'escolarització en aquesta etapa educativa. A més, les famílies de classes mitjanes professionals tendeixen a tenir taxes d'ocupació superiors dels dos progenitors.

© Tomàs Abella

La qualitat educativa i la gestió de l'oferta

Només en el darrer lustre, el Síndic ha rebut 227 queixes relacionades amb l'escolarització en aquesta edat. Alguns dels factors que expliquen l'augment de queixes experimentat en els darrers anys són l'increment de la demanda, la percepció creixent entre la ciutadania del dret a l'accés a aquests recursos educatius, l'expansió de l'oferta i els déficits de regulació i supervisió sobre els quals aquesta s'ha anat desenvolupant, que afecta negativament la qualitat del servei ofert.

Mentre que les queixes referides a la manca de places disminueixen en proporció, augmentaven les relatives a qüestions de funcionament i qualitat de l'atenció educativa prestada. L'oferta d'educació infantil de primer cicle a Catalunya s'ha anat configurant en un context de manca de criteris normatius clars sobre la

regulació del seu funcionament. Els ajuntaments han anat generant escoles bressol i llars d'infants, sovint sense criteris unificats sobre les condicions que havien de regir la prestació del servei. Aquesta situació ha derivat en una important dispersió de models d'escola bressol. Un dels exemples més evidents d'aquesta dispersió de models és l'existència, paral·lelament a l'estructura bàsica i autoritzada d'escoles bressol i llars d'infants públiques i privades del país, d'un conjunt de serveis complementaris d'atenció a la primera infància (aules adaptades en centres de primària, serveis complementaris municipals, serveis culturals lúdics, etc.), que sovint exerceixen de substituïts de l'oferta escolar normalitzada i que actuen al marge de qual·sevol regulació.

© Tomàs Abella

Algunes recomanacions i suggeriments

- Definir un nou pla de creació de places públiques per al període 2008-2012 que doni continuïtat al vigent, que incorpori les millores que es desprenguin de l'avaluació del procés d'aplicació, i que es plantegi objectius d'escolarització superiors als compromesos fins ara (municipis fins a 20.000 habitants, més del 30%, municipis de 20.000 a 50.000 habitants, més del 25%, i municipis de més de 50.000 habitants, més del 20%).

- Per evitar la reproducció de les desigualtats territorials, el Síndic de Greuges recomana adoptar les mesures normatives necessàries per assegurar la provisió d'uns nivells de cobertura mínims de l'oferta per a cadascuna de les comarques catalanes.

- Elaborar un estudi detallat sobre les preferències de les famílies amb infants menors de tres anys i sobre la demanda objectiva i potencial d'usuaris. Així mateix es recomana regular amb caràcter obligatori la comptabilització i la publicació de les llistes de sol·licituds no ateses per les escoles bressol i llars d'infants públiques.

El reconeixement de la demanda no satisfeta esdevé important per planificar l'oferta de places, però també per implicar les administracions competents en la gestió de les necessitats reals existents.

- Analitzar les necessitats i l'accessibilitat dels grups socials amb més risc d'exclusió social. En el cas de les llars monoparentals de rendes baixes i mitjanes - baixes, de les quals ja s'ha verificat la desigualtat d'accés, el Síndic suggereix incorporar criteris que en prioritzin l'admissió. Ateses les necessitats de conciliació i les limi-

tacions econòmiques, la monoparentalitat ha de tenir un tractament preferent per a l'accés, talment com succeeix amb les famílies nombroses. De la mateixa manera, la prioritat d'accés dels perceptors de rendes mínimes d'inserció ha de ser substituïda per un criteri de renda que abasti una proporció més alta de la població que experimenta dificultats econòmiques. En qualsevol dels casos, aquests criteris han de tenir un pes superior als deu punts que perceben actualment les famílies perceptores de rendes mínimes d'inserció i les famílies nombroses.

- L'informe també constata que els costos d'accés, també en el sector públic, són difícilment assumibles per moltes famílies. En aquest sentit, es recomana reforçar les polítiques de transferència que donin suport econòmic (beques, etc.) a l'accessibilitat de les famílies amb dificultats d'accés.

- Reduir les ràtios per grup requerides per llei. Cal tenir present que aquest és un dels criteris que més impacte té en la qualitat de l'oferta.

En aquest sentit, també es recomana que la normativa que regula els requisits dels centres restringeixi les possibilitats de dur a terme pràctiques d'ampliació indirecta de les ràtios d'infants (torns per hores, concentració de grups, etc) que perjudiquen la qualitat de l'oferta i l'acció educativa dels professionals.

- Augmentar la proporció de mestres i equiparar progressivament els requeriments de qualificació del personal de l'educació infantil de primer cicle a la resta d'etapes educatives.

- Establir estratègies per part del departament d'Educació per garantir l'existència i la qualitat del projecte educatiu dels centres. Controlar especialment els processos d'externalització de la gestió dels serveis.

- Inspeccionar els centres no autoritzats que actuen com a escoles bressol.

- Millorar les condicions laborals del sector. Aquestes millores han de ser extensives per al conjunt de categories professionals, i especialment per a la figura de l'auxiliar. En aquests procés de revisió de les condicions laborals dels professionals, és fonamental reduir les desigualtats existents entre el sector públic i privat, i entre les mateixes administracions municipals.

- Regular els sreuels educatius i lúdics d'atenció no regular, i també la regularització explícita de l'ecolarització primerenca en la llei d'educació de Catalunya.

Podeu consultar l'informe complet al lloc web del Síndic: www.sindic.cat, a l'apartat d'Informes i documents.

Les fotos que il·lustren aquesta informació han estat fetes a l'escola bressol Llar d'Infants de Barcelona.

Els defensors del poble fan propostes per obrir-se més a la societat i millorar l'eficàcia

Els defensors del poble del Estat espanyol reunits a Barcelona amb motiu de les 22 Jornades de Coordinació proposen obrir-se més a la societat i millorar l'eficàcia.

En relació amb aquests objectius, els defensors han fet diverses propostes com ara incrementar i diversificar els mitjans d'accés a les institucions i apropament als col·lectius i a les persones més desfavorides. La simplificació i agilització de la tramitació dels procediments amb l'administració i una major difusió d'aquelles conductes que suposen una actitud destorbadora o no col·laboradora per part de les administracions són dues de les propostes relatives a l'eficàcia i eficiència de les defensories.

Els defensors de l'Estat espanyol, el Defensor del Pueblo, l'Ararteko del País Basc, el Defensor del Pueblo Andaluz, el Defensor del Pueblo de Navarra, la Defensora del Pueblo de Castella-La Mancha, la Defensora del Pueblo Riojano, el Diputado del Común de Canarias, el Justicia de Aragón, el Procurador del Común de Castilla y León, la Procuradora General de Asturias, el Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana, el Valedor do Pobo de Galicia i el Síndic de Greuges de Catalunya, es van reunir els dies 22, 23 i 24 d'octubre a Barcelona per analitzar i verificar la tasca i la utilitat de les diverses institucions de defensa dels drets de les persones. Aquestes jornades de coordinació, que portaven com a títol: "La defensoria i la seva utilitat per als ciutadans" es poden considerar com una auditoria interna i externa del treball i la funció dels ombudsmen de l'Estat espanyol.

Interna, perquè les diverses defensories van analitzar els diferents aspectes de la seva tasca, i externa en tant que durant les jornades van participar diversos professors universitaris, que amb les seves ponències van valorar l'eficàcia i l'eficiència de les diferents oficines i les relacions que tenen amb el teixit social, amb l'Administració i amb el Parlament.

Les Jornades de coordinació són una trobada anual de tots els defensors de l'Estat espanyol, els 12 autonòmics i l'estatal, on es debaten i es posen en comú aspectes vinculats al funcionament i els objectius de les institucions, i també temes i problemàtiques socials generals i comuns en tots els defensors.

L'organització recau de manera rotatòria cada any en una defensoria diferent. Aquesta és la tercera ocasió que les jornades les organitza el Síndic. Les dues anteriors van ser els anys 1987 i 1995.

En el marc de les jornades va tenir lloc també la sisena edició del Fòrum de Drets Ciutadans. En dos debats oberts al públic es va donar veu a entitats socials (Creu Roja, Càritas, Sevilla Acoge i el Col·legi d'Advocats de Barcelona), i a escriptors, (Javier Marías, Manuel Rivas, Carme Riera i Luisa Etxenike) que van expressar com veuen les defensories, quines son les seves mancances i quins haurien de ser els seus reptes de futur.

Els continguts de les jornades i del Fòrum de Drets Ciutadans es poden consultar al lloc web del síndic: www.sindic.cat, a l'enllaç de les jornades.

© Síndic

Els defensors dels infants d'Europa demanen més atenció als menors amb discapacitat

Els defensors dels infants d'arreu d'Europa, reunits els dies 19,20 i 21 de setembre, van demanar als seus respectius governs més atenció als menors amb discapacitat. Aquest va ser el tema central de l'Assemblea Anual de la Xarxa Europea de Defensors dels Infants, l'ENOC (European Network of Ombudspersons for Children), que aquest any, organitzada pel Síndic de Greuges de Catalunya, va tenir lloc a Barcelona. Entre altres coses, l'ENOC proposa augmentar la conscienciació sobre aquesta situació amb una major infor-

mació de caràcter general als infants i adolescents i al públic en general sobre la discapacitat per combatre els estereotips i enfortir la receptivitat a la diferència. També demana la creació d'estructures per als infants amb discapacitat que els permetin participar de forma plena en les decisions polítiques i de vida pública que els afecten, tot partint de la base que són els mateixos afectats els principals coneixedors de les seves condicions de vida.

Hem anat a...

3/5 d'octubre Novi Sad/Belgrad (Sèrbia)

Judit Salas responsable de Relacions Exteriors i Cooperació i una col·laboradora es desplacen a Sèrbia per posar en marxa dos nous projectes de cooperació: "Assistència jurídica gratuïta a la regió de Vojvodina" i "Suport a l'Ombudsman de Sèrbia".

9 d'octubre. Brussel·les

El síndic, Rafael Ribó, participa en la jornada organitzada pel Mediateur Federal de Bèlgica sobre "La mediació i els immigrants".

15/16 d'octubre. Estrasburg

El síndic, Rafael Ribó, acompanyat per la directora d'Afers Socials i Relacions, amb el Parlament, Maria Jesús Larios participen al IV Seminari de Defensors del Poble estatals d'Europa organitzada pel Defensor del Poble Europeu. El síndic hi participa com a representant dels anomenats defensors regionals.

17 d'octubre. Campus Bellaterra (UAB)

El síndic, Rafael Ribó, imparteix la lliçó inaugural del curs sobre el Síndic de Greuges organitzat conjuntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

18 i 19 d'octubre. Viena

L'adjunt d'infants, Xavier Bonal, participa a la trobada internacional organitzada per l'Organització de Seguretat i Cooperació Europea (OSCE) sobre explotació sexual dels infants.

30 d'octubre. Madrid

Maria Jesús Larios i el director de Seguretat Pública i Relacions Socials, Ignasi Garcia assisteixen a una reunió per a l'establiment del Mecanisme de Prevenció de la Tortura al Ministeri d'Afers Exteriors.

8 de novembre. Comarques de Tarragona

L'adjunta Laura Díez es reuneix amb directius de la regió sanitària de Tarragona i visita els centres d'allotjament de temporers de Barberà de la Conca (La Conca de Barberà) i Masllorenç (Baix Penedès).

Altres visites

Ajuntaments i localitats

El director d'Ordenació del Territori i Relacions Locals, Matias Vives, i diversos assessors visiten ajuntaments i poblacions per fer el seguiment d'actuacions en tràmit: La Lacuna, Torrelles de Foix, La Palma de Cervelló, Olivella, Sant Pere de Ribes, Vilanova i la Geltrú, Masquefa, Olesa de Montserrat, Sant Quirze del Vallès, Cerdanyola del Vallès, Rubí, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Guixols i Tossa de Mar.

També s'han reunit amb els gerents de tots els districtes municipals de Barcelona, excepte Sant Martí.

Centres penitenciaris

Ignasi Garcia Clavel i diversos assessors han visitat els centres penitenciaris de Brians 1 (4 d'octubre), Brians 2 i l'hospital psiquiàtric del centre (10 d'octubre), Dones de Barcelona (17 d'octubre), Dones Brians (31 d'octubre), Girona (7 de novembre).

Equipaments per a dones maltractades

En el marc d'una actuació d'ofici sobre aquest tipus d'equipaments, Ignasi Garcia Clavel i diversos assessors del síndic han visitat les cases d'acollida per a dones maltractades de Santa Coloma de Gramanet (18 de setembre), Granollers (25 de setembre), Esplugues (9 d'octubre), el pis de suport de Barcelona (2 d'octubre) i el centre d'intervenció especialitzada de Sant Feliu de Llobregat (16 d'octubre).

Desplaçaments a Balaguer i Vilafranca

El Síndic ha desplaçat la seva oficina a les localitats de Balaguer, el 27 de setembre, i Vilafranca del Penedès, el 4 d'octubre, per atendre les queixes i les consultes dels ciutadans.

A la capital de la Noguera es van atendre 32 visites que van donar lloc a 19 queixes i 13 consultes.

Tot i la gran varietat de temes exposats a les queixes i consultes hi va haver una preponderància de qüestions que es poden considerar de l'àmbit rural com ara problemàtiques relacionades amb els regs, els productes transgènics, subvencions agràries o el llançament de iodur de plata amb avions coets per desfer els núvols.

Durant la seva estada a Balaguer, el síndic va visitar el centre obert La Noguera i va mantenir un breu contacte amb l'alcalde, Miquel Aguilà.

Per aprofitar el desplaçament a les comarques de Ponent, el síndic i l'adjunta, Laura Díez van visitar els albergs municipals per a treballadors temporers de les localitats de Soses i Alcarràs al Segrià. L'adjunta al síndic va visitar també el centre de dia i el centre de salut mental d'adults (Hospital Jaume d'Urgell).

Pel que fa a Vilafranca es van rebre un total de 74 visites, que van donar lloc a 39 queixes i 35 consultes. La problemàtica dels mestres interins que se'ls ha designat una escola molt lluny del seu domicili habitual i es veuen obligats a fer llargs desplaçaments diàriament va ser el tema més recurrent de les queixes.

Durant la seva estada a Vilafranca, el síndic va visitar, juntament amb altres membres del seu equip, els habitatges de lloguer amb

serveis per a gent gran, construïts per la Societat Municipal d'Habitatge de l'Ajuntament de Vilafranca i gestionats per la Fundació Amàlia Soler.

També va visitar el Centre de Desenvolupament Infantil i Estimulació Precoç (CDIAP) a l'Alt Penedès, centre de titularitat de la fundació privada l'Espiga.

L'adjunt per a la Defensa dels Drets dels Infants, Xavier Bonal va aprofitar el desplaçament a l'Alt Penedès per anar al centre Oriol Badia de justícia juvenil a Guardiola de Font-rubí.

Ribó va mantenir també una reunió amb l'alcalde de Vilafranca, Marcel Esteve, i, acompanyat del director d'ordenació del territori i relacions locals, Maties Vives, va visitar l'Ajuntament de la Granada i es va reunir amb l'alcalde i els portaveus dels diferents grups municipals per tractar el cas d'una família que altera la convivència a la població.

Una assessora del Síndic va anar també a la residència de gent gran Sant Francesc, gestionada pel Consorci Sociosanitari de Vilafranca del Penedès, en la qual es presten els serveis de residència assistida i de centre de dia.

Properes visites

22 de novembre. Molins de Rei

Les persones o entitats que vulguin fer una consulta o presentar una queixa han de posar-s'hi prèviament en contacte mitjançant el telèfon. 900 124 124, o bé per mitjà del correu electrònic: sindic@sindic.cat

© Síndic

Carme Riera escriptora

“La cultura democràtica es basa en l’acceptació de l’autoritat”

L’escriptora i professora universitària Carme Riera va ser una de les participants en la sisena edició del Fòrum dels Ciutadans que es va celebrar a Barcelona el 23 d’octubre passat. Riera va participar en la taula dedicada als escriptors juntament amb Javier Marías, Manuel Rivas i Luisa Etxenique que van donar la seva visió crítica sobre els defensors del poble.

Què sabíeu i quina imatge teníeu del Síndic i dels defensors en general abans de participar en el Fòrum dels Ciutadans?

Coneixia la figura del Síndic de Greuges de Catalunya i sabia que existia aquesta figura, encara que, probablement, el fet que el Síndic de Catalunya sigui en Rafael Ribó, una persona força coneguda i respectada arreu, facilitava que la seva imatge em semblés propera. També coneixia la figura del Defensor del Pueblo a nivell estatal, i a nivell universitari el Síndic de Greuges de la Universitat Autònoma, que és el lloc on jo treballo. Després de participar al Fòrum dels Ciutadans em varen quedar més clares les funcions dels Síndics.

Creieu que el Síndic i els defensors en generals són prou coneguts?

A Catalunya sí que es coneix bastant el Síndic, però potser en altres llocs no. Estaria bé acostar-se a la gent a través de la premsa, inclús aquesta premsa que es reparteix gratuïtament, a través de programes de ràdio, anuncis a la televisió, etc sobretot amb l’objectiu d’arribar a la gent jove.

Aquest acostament a les defensories ha fet canviar la vostra opinió sobre aquest tipus d’institucions?

No exactament, però el que sí que ha fet ha estat aprofundir el meu coneixement sobre aquesta institució en concret i plànyer que no sigui més coneguda.

Durant la vostra intervenció va dir de que els defensors han de “donar la llauna” en alguns temes socials estructurals. Quins serien ?

Crec que hi ha una sèrie d’aspectes que tenen a veure amb el paper del Síndic com a intermediari entre els ciutadans i l’administració i aquesta llauna l’haurien de donar en sanitat en el tema de les llistes d’espera, en la millora de l’ensenyament som a la cua d’Europa i en l’ajut a la vellesa. El fet d’estar a la cua d’Europa en matèria de fracàs escolar hauria de ser motiu d’un debat seriós, a mi em sembla francament greu perquè incideix negativament en el futur del país.

També tot el que afecta a la infància i als immigrants, perquè pateixen les pitjors condicions començant pels habitatges precaris i les situacions d’indefensió.

També s’haurien de posar a l’agenda nous temes com ara els riscos mediambientals i la insostenibilitat del medi al que contribueixen les grans empreses contaminadores i també contribuïm tots els ciutadans que usem el transport privat, tot i que en els últims temps les alternatives de transport públic en algunes zones són més que precàries..

Els drets dels col·lectius més vulnerables són sempre l’assignatura pendent?

Jo crec que sí, i a més moltes vegades aquests col·lectius no saben que el Síndic pot defensar-los i si ho saben, no tenen manera de fer arribar les seves queixes. Valdria la pena una campanya d’apropament a aquests col·lectius.

També va parlar de falta de cultura democràtica. Que es pot fer per augmentar-la?

Per mi tot passa per l’ensenyament. I la cultura democràtica rau en l’acceptació de l’autoritat que ve d’auge-re, que en llatí vol dir fer créixer. L’autoritat que moltes persones destigem és oberta i transformadora i no pretén imposar-se de manera coactiva. L’autoritat se sustenta en tres principis: la necessitat de la pietat per exercir el poder, sense ànim de dominar ni de fer sofrir, sinó de transformar, de la compassió que implica posar-se al lloc de l’altre per comprendre’l, i de l’obediència democràtica que significa ser conscient que exercir el poder és estar al servei dels altres i no a l’inrevés.

Necessitem una educació de mínims, que no només ha de tenir a veure amb l’adquisició de coneixements, sinó amb el respecte als demes i amb la convicció de que la llibertat d’una persona acaba on comença la de l’altra, i que hi ha normes de convivència que s’han de complir sense excuses.

És intolerable que un tipus pegui en un tren a una noia només perquè és equatoriana i asseguri de manera insolent i vergonyosa que no és racista, simplement anava begut.

Els síndics i defensors haurien de ser mes bel·ligerants amb la classe política i els seus incompliments?

Crec que sí, absolutament. No comprenc com el Defensor del Pueblo no ha denunciat, per exemple, que l’Estat Espanyol es va comprometre a donar el 0’7 % del PIB al Tercer Món i que sistemàticament incompleix aquest acord.